

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2022/046 van 17 mei 2022

over

tekst	het ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de provincies
roepnaam	(BVR digitaal vergaderen provincies)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 22 april 2022

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Bart Somers, Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, ontvangen door de VTC op 7 mei 2022;

Gelet op de bespreking van het dossier op de zitting van de VTC van 17 mei 2022 en de beslissing om het dossier verder te behandelen in een schriftelijke procedure;

Brengt op 17 mei 2022 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de provincies (hierna "het Ontwerp"), met aanduiding van volgende artikelen:

- artikelen 1 en 2, wat betreft de voorwaarden voor digitaal vergaderen voor de organen van provincies;

- artikel 3, wat betreft de voorwaarden voor hybride vergaderen voor de organen van lokale besturen;
 - artikel 4, wat betreft het digitaal ter beschikking stellen van de agenda en de bijhorende dossiers, en het ter beschikking stellen van de livestream.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het decreet van 16 juli 2021 *tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie* bevat verscheidene bepalingen die ervoor zorgen dat organen van de lokale besturen digitaal of hybride kunnen vergaderen. De Vlaamse Toezichtcommissie heeft over het voorontwerp van dit decreet een advies uitgebracht op 8 september 2020¹.
4. De Vlaamse Regering heeft op 10 september 2021 de voorwaarden vastgesteld die de lokale bestuursorganen moeten respecteren als ze beslissen om digitale of hybride vergaderingen te organiseren. De Vlaamse Toezichtcommissie heeft over ontwerp van besluit een advies uitgebracht op 2 maart 2021².
5. Met het decreet van 23 december 2021 tot wijziging van het provinciedecreet van 9 december 2005, wat het digitaal en hybride vergaderen betreft, worden de wijzigingen voor de organen van de lokale besturen doorgetrokken naar de organen van het provinciaal bestuur. Dat decreet maakt het mogelijk voor de provinciale bestuursorganen om digitaal of hybride te vergaderen zonder dat daarvoor een besluit van de deputatie afgekondigd hoeft te worden.
6. De vergaderingen van de provincieraad vinden in principe nog altijd fysiek plaats en kunnen enkel digitaal of hybride doorgaan onder de uitzonderlijke omstandigheden vermeld in het huishoudelijk reglement. De vergaderingen van de provincieraadscommissie en de deputatie kunnen steeds, ongeacht de omstandigheid of situatie, digitaal of hybride plaatsvinden als dit in het huishoudelijk reglement is opgenomen.
7. De adviesvrager kiest ervoor om de voorwaarden waaronder provinciale bestuursorganen digitaal of hybride kunnen vergaderen op te nemen in een besluit omdat het digitale landschap er binnen afzienbare tijd anders uit kan zien. Deze werkwijze laat toe sneller op veranderingen in te spelen. De voorwaarden doen de basisprincipes uit het Provinciedecreet respecteren en waarborgen de lokale democratie.
8. Samengevat betreffen de voorwaarden:
- de principiële openbaarheid van de raden;
 - de gelijke toegang tot de vergadering;
 - de identiteit van de leden;
 - de ordehandhaving door de voorzitter van de raad;
 - de mogelijkheid voor iedereen om zijn geheime of openbare stem uit te brengen;
 - de authenticiteit van de stemming;
 - de digitale inzage van de agenda en navenante dossiers;
 - de mogelijkheid van technische bijstand voor de voorzitter van de vergadering.

¹ Advies wetgeving VTC nr. 2020/34 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten wat betreft versterking van de lokale democratie (zoals principieel goedgekeurd op 17 juli 2020). https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_34_advies.pdf

² Advies wetgeving VTC nr. 2021/17 van 2 maart 2021 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de voorwaarden voor digitaal of hybride vergaderen voor de organen van de lokale besturen.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Algemeen

9. De VTC stelt vast dat de tekst van het Ontwerp een kopie is van de ontwerptekst die haar werd voorgelegd voor wat de lokale besturen betreft (met een uitzondering waarover hierna meer).
10. De VTC betreurt het dat de Vlaamse Regering niet is ingegaan op haar advies om bij besluit van de Vlaamse Regering basisregels vast te leggen voor de lokale besturen. Zij is ervan overtuigd dat dergelijke basisregels geen afbreuk doen aan de lokale autonomie, maar noodzakelijk zijn om de rechten van de burger te garanderen.
11. Nu wordt er op de website van het agentschap Binnenlands Bestuur³ wel verwezen naar het advies van de VTC onder de rubriek "Informatieveiligheid", maar door die verwijzing wordt er geen naleving afgedwongen.
12. **De VTC bevestigt hierbij formeel het volledige bestaande advies, en verklaart dit ook van toepassing (mutatis mutandis) op het nu voorliggende voorstel.**

2. Artikel 4

13. De enige bepaling die gewijzigd werd ten opzichte van het ontwerp over de lokale besturen dat de VTC werd voorgelegd, luidt in het huidig Ontwerp als volgt:

"Art. 4. Als de vergaderingen van de organen van de provincie op digitale of hybride wijze worden georganiseerd, worden de agenda en de dossiers die erop betrekking hebben, minstens digitaal aan de raadsleden ter beschikking gesteld."

14. In de oorspronkelijke versie voor de lokale besturen stond er:

"Art. 5. Als de vergaderingen van de organen van het lokaal bestuur op digitale of hybride wijze worden georganiseerd, worden de agenda en de dossiers die erop betrekking hebben, minstens digitaal ter inzage gelegd."

15. In het goedgekeurde besluit werd "ter inzage gelegd" veranderd in "ter beschikking gesteld".

16. Blijkbaar had de Raad van State hierover een opmerking gemaakt in haar advies 69.959:

"Artikel 5

5. De regel dat de agenda minstens digitaal ter inzage wordt gelegd (artikel 5, eerste lid, van het ontwerp), kan geen afbreuk doen aan het bepaalde in artikel 20, eerste lid, van het decreet van 22 december 2017, dat stelt dat de oproeping ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het raadslid wordt "bezorgd" en dat die oproeping de agenda van de vergadering bevat. De ontworpen bepaling kan dus geenszins tot gevolg hebben dat het bij een digitale of hybride vergadering zou volstaan om de agenda digitaal "ter inzage" te leggen. De agenda moet ook daadwerkelijk bijtijds, weze het digitaal, aan de gemeenteraadsleden worden bezorgd. Dit geldt ook voor de agenda van de vergaderingen van de gemeenteraadscommissie, de raad voor maatschappelijk welzijn en de districtsraad".

17. Artikel 20 van decreet van 22 december 2017 maakt hier een onderscheid:

"Behalve in spoedeisende gevallen wordt de oproeping ten minste acht dagen voor de dag van de vergadering aan het raadslid bezorgd."

³ <https://lokaalbestuur.vlaanderen.be/werking-bestuur/fysiek-digitaal-of-hybride-vergaderen>

De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en bevat een toegelicht voorstel van beslissing. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking van de raadsleden gesteld vanaf de verzending van de agenda. Als een raadslid daarom verzoekt, wordt een dossier elektronisch ter beschikking gesteld.

Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de oproeping van de raadsleden wordt verzonden en de wijze waarop het dossier dat op de agenda betrekking heeft, ter beschikking wordt gesteld. [...].”

18. Artikel 21, derde lid van het Provinciedecreet van 9 december 2005 stelt hetzelfde:

“Behalve in spoedeisende gevallen en behalve in geval van toepassing van artikel 7, § 1, wordt de oproeping ten minste acht dagen vóór de dag van de vergadering aan het raadslid bezorgd.

De oproeping vermeldt in elk geval de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en bevat een toegelicht voorstel van beslissing. De agendapunten moeten voldoende duidelijk omschreven zijn. Voor elk agendapunt wordt het dossier dat erop betrekking heeft, ter beschikking van de provincieraadsleden gesteld vanaf de verzending van de agenda. Als een raadslid daarom verzoekt, wordt een dossier elektronisch ter beschikking gesteld.

Het huishoudelijk reglement bepaalt de wijze waarop de oproeping van de provincieraadsleden wordt verzonden en de wijze waarop het dossier dat op de agenda betrekking heeft, ter beschikking wordt gesteld.”

19. De VTC merkt op dat de Raad van State het niet had over de dossierstukken zelf. De VTC zegt dit omdat het haar aangewezen lijkt om de mogelijkheid te laten dat wat vertrouwelijke dossiers betreft, in het bijzonder dossiers over personen, enkel inzage verleend wordt en downloaden of kopieën versturen niet zomaar wordt toegestaan. Vermenigvuldigen van vertrouwelijke of gevoelige informatie houdt immers een groter risico in op datalekken.

III. BESLUIT

20. De VTC herneemt haar aanbevelingen van het advies VTC/A/W/2021/17.
21. De VTC adviseert om in het Ontwerp de gepaste bepalingen op te nemen om de informatieveiligheid, vertrouwelijkheid en conformiteit met de AVG te garanderen.
22. De VTC beveelt aan dat specifieke maatregelen worden neergeschreven voor en door de lokale besturen.
23. De VTC adviseert om artikel 4 te preciseren.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2022-05-24 10:01:06 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

